METSÄTALOUS

Kun kaarnakuoriaisen populaatio nousee tarpeeksi tiheäksi, niin ne iskevät kyllä terveisiinkin puihin. METSÄENTOMOLOGIAN DOSENTTI PÄIVI LYYTIKÄINEN-SAARENMAA, HELSINGIN YLIOPISTO

Metsähoitomaksu poistuu, yhdistysten toiminta vapautuu

Metsänhoitoyhdistyslain uudistus poistaa pakollisen metsänhoitomaksun. Sen vastapainoksi myös yhdistysten toiminnan rajoitukset poistuvat.

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskisen** (kok.) mukaan metsänhoitoyhdistyslaki kannattaa uudistaa. Toinen mahdollisuus olisi ollut romuttaa koko laki.

Uudistuksen lähtökohdaksi nousee metsänomistajien valinnanvapauden kasvattaminen. Samalla metsäpalveluiden tarjoajat nostetaan samalla viivalle.

Valinnan vapaus kasvaa

Koskisen mukaan nykyisen lain ongelmina on pidetty pakollista metsänhoitomaksua. Yhdistyksistä eroaminen on ollut vaikeaa ja kallista.

Jatkossa metsänomistaja voi vapaasti valita, mihin yhdistykseen hän kuuluu. Yhdistyksen jäsenyydestä vapautuu ilmoitusmenettelyllä ilman kuluja.

Samalla pakollinen verohallinnon keräämä metsänhoitomaksu poistuu.

Jatkossa metsänhoitoyhdistys rahoittaa toimintansa vapaaehtoisilla jäsenmaksuilla ja liiketoiminnan tuotoilla.

Metsänhoitoyhdistyksiltä poistuvat toimialuerajat, jolloin metsänomistaja voi vapaasti valita palveluntuottajan haluamastaan yhdistyksestä.

Yhdistykset puukauppaan

Metsänhoitomaksun poistumisen myötä myös metsänhoitoyhdistysten velvoitteet ja toiminnan rajoitteet poistetaan. Ne voivat jatkossa rakentaa palvelunsa jäsenten toivomusten mukaisiksi.

Esimerkiksi nykyisen lain tiukka puukaupan rajoitus poistuu.

Myös kiinteistökauppa on mahdollista.

”Uudistuksen jälkeen valta ja vastuu ovat samoissa käsissä”, summaa Koskinen.

Yhdistykset hyvällä asialla

Tähän asti yhdistykset ovat hoitaneet metsänomistajien neuvonnan metsänhoitomaksuvaroilla.

Metsissä ne ovat kunnostaneet kohteita, jotka yhtiöt ovat kiertäneet kaukaa.

”Metsänhoitoyhdistykset ovat tehneet hyvää työtä. Lakiin kirjataan velvoitteiden sijaan yleinen tavoite jäsenten metsätalouden edistämisestä”, sanoo Koskinen.

”Työt metsästä eivät lopu uudistuksen jälkeenkään. Toivottavasti tämä aktivoi yhdistyksiä tarjoamaan palveluitaan ja metsänomistajia huolehtimaan omaisuudestaan. Jos tanssiin haluaa mennä, siihen tarvitaan kaksi.”

Valmistelutyö jatkuu virkamiestyönä ja eduskunta saa lakiesityksen käsittelyynsä näillä näkymin ensi vuoden aikana.

JARMO PALOKALLIO

Metsänomistajat melko tyytyväisiä

Metsänomistajille vapauden lisääntyminen sopii. Nohevimmat metsänhoitoyhdistyksetkin ovat uudistukseen jo varautuneet.

”Metsänhoitoyhdistyslakia on uudistettava metsänomistajien ehdoilla. Ministerin linjaus on odotusten mukainen”, sanoo metsäjohtaja **Juha Hakkarainen** MTK:sta.

Hakkarainen on tyytyväinen metsänhoitoyhdistysten tarpeellisuuden tunnustamiseen. Hän perää yhdistysten toimintaedellytysten säilyttämistä.

”Erityisen tärkeää on, ettei metsänhoitoyhdistysmaksun tilalle tule muita lakisääteisiä maksuja.”

Toiminnanjohtaja **Jari Yli-Talonen** Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksestä pelkää pienten, metsänomistajien neuvontaan keskittyneiden yhdistysten joutuvan vaikeuksiin. Niillä metsänhoitomaksun osuus toiminnan rahoituksesta on suuri.

”Me olemme ennakoineet tilanteen liiketoimintaa kehittämällä. Metsänhoitomaksun osuus liikevaihdostamme on enää 8 prosenttia.”

”Toinen kysymys koskee pieniä tiloja. Niitä on paljon, mutta miten niiden palvelut jatkossa toimivat.”

Yli-Talonen suhteuttaa metsänhoitomaksun metsänomistajien saamaan palveluun. Esimerkiksi keskimääräinen 100 euron maksu riittää periaatteessa parin tunnin neuvontaan tai koulutukseen.

JARMO PALOKALLIO

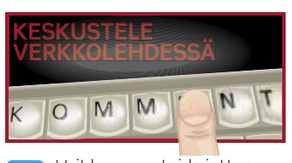

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*. Toimitus tarkistaa kommentit ennen julkaisemista.

FAKTAT

30 miljoonaa euroa

Metsänhoitomaksun kertymä on noin 30 miljoonaa euroa. Sen suuruus vaihtelee 1,5 eurosta 3 euroon hehtaarilta.

Metsänhoitoyhdistykset ovat pyörittäneet metsänhoitomaksulla metsänomistajien neuvontaa. Vastaavasti yhdistysten mahdollisuus käydä puukauppaa on ollut tiukasti rajattu.

Metsänhoitoyhdistyksiä on 103. Yhdistykset työllistävät noin tuhat henkilöä.

PEKKA FALI

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen mukaan metsänhoitomaksun poistumisen myötä metsänhoitoyhdisitykset voivat vapaammin käydä puukauppaa.

Kantelu petusta ihmetyttää Koskista

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) ihmettelee Metsäteollisuus ry:n EU:n komissiolle pienpuun energiatuesta (petu) jättämää kantelua.

Koskisen mukaan Suomi käy parhaillaan tiiviitä keskusteluja EU:n kanssa pienpuun energiatuen ehdoista. Komissio ei hyväksynyt Suomen aiempaa ehdotusta, koska siinä tuki olisi maksettu metsäpäähän.

”Fiksuinta olisi maksaa tukea energiapuun korjuuseen. Se ei kuitenkaan EU:lle käy, joten tuki pitää kohdentaa käyttöpäähän.”

Metsäteollisuus kanteli edellisen hallituksen tuen ehdoista. Teollisuus pelkäsi niiden ohjaavan ainespuuta polttoon.

Koskisen johdolla ehtoja muutettiin syksyllä, minkä jälkeen Metsäteollisuus veti kantelunsa pois.

”Kantelun jälkeen petun ehdot muuttuivat, eikä nyt ole voimassa mitään ehtoja, joten on vaikea ymmärtää, mihin teollisuuden uudistama kantelu kohdistuu”, ihmettelee Koskinen.

Hän toivoo, että ratkaisu asiaan löytyisi nopeasti, sillä niiden hyväksyttäminen EU:lla kestää joka tapauksessa pitkään.

JARMO PALOKALLIO

KOMMENTTI

Kantelupukilla liian kova ase

Metsäteollisuus ry aiheutti myrskyn vesilasiin kantelemalla edellisen hallituksen johdolla sorvatun pienpuun energiatuen ehdoista EU:lle. Siitä ei muilta asianosailta tyylipisteitä herunut.

Poikkeuksellinen veto pakotti ministeriön ja metsänomistajien edustajat uudelleen neuvottelupöytään. Niiden oli pakko niellä Metsäteollisuuden sanelemat ehdot.

EU:lle kompromissi ei kuitenkaan kelvannut, joten maa- ja metsätalousministeriö vääntää parhaillaan uutta ratkaisua EU:n esittämien reunaehtojen mukaisesti.

Kesken kovimman luomisprosessin Metsäteollisuus ry aktivoi kantelunsa. Vanhasta muistista järjestö tietää saavansa sen avulla vaatimuksensa läpi.

Voiton hinta voi silti nousta turhan kovaksi, sillä kapuloiden heitto rattaisiin on ärsyttänyt metsänomistajat ja hämmentänyt ministerin. Sen teollisuuden etujärjestö voi vielä löytää edestään.

Ase on liian järeä senkin takia, että uusi ratkaisu perustuu joka tapauksessa Metsäteollisuuden jo kertaalleen hyväksymään malliin.

JARMO PALOKALLIO

Uusi metsätuholaki lisää metsänomistajan vastuuta

Hyönteisten parveilu on aikaistunut lämpimien keväiden myötä. Kesäaikaista puun varastointia halutaan rajoittaa tuhohyönteisten kannan kasvun estämiseksi.

Esitys uudeksi metsätuholaiksi luovutettiin torstaina maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskiselle** (kok.).

Tuoreen männyn ja kuusen poistovelvoite koskee tyviläpimitaltaan yli 10 senttimetrin puutavaraa. Kuusen osalta poistamisen määräaikaa aiotaan hieman aikaistaa.

Lakiin kirjataan velvoite poistaa kesäaikana Etelä-Suomessa kaadettu kuusipuutavara kuukauden sisällä. Tällä vähennettäisiin kirjanpainajan toisen sukupolven riskiä.

Tuulenkaatojen ja muuten vahingoittuneiden puiden poistovelvoitteessa pysytään vanhassa raja-arvossa 10 kuutiota hehtaarilla.

Uutena ehdotetaan nostettujen kantojen poistovelvoitetta kahden vuoden sisällä. Tällä halutaan torjua juurikääpää.

Työryhmän ehdotuksen mukaan ministeriöllä säilyisi oikeus määrätä maanomistaja tai Metsäkeskus toimenpiteisiin metsätuhon estämiseksi. Näissä katastrofiluontoisissa tapauksissa työt korvataan valtion varoista.

Metsänomistaja korvausvelvollinen

Puutavaran- tai metsänomistaja on korvausvelvollinen laiminlyöntinsä seurauksena toiselle metsänomistajalle aiheutuneista vahingoista. Tässä tapauksessa rajana on 10 kuution puuston kuolema tai kasvun vähennys enintään viiden vuoden aikana.

Jos havupuutavaran varastosta levinnyt tuho aiheuttaa vahinkoa toisen metsälle, varaston omistaja on korvausvelvollinen.

Lisäksi valtio on korvausvelvollinen, jos luonnonsuojelulain mukaiselta luonnonsuojelualueelta leviää metsätuho talousmetsään.

Lain valvonnasta vastaa Suomen metsäkeskus, mutta se toteutettaisiin osin omavalvontana. Ministeriön mukaan tämä tehostaa valvontaa ja tuo kustannussäästöjä.

Suomen luonnonsuojeluliitto antoi esityksestä eriävän mielipiteen. Sen mukaan laki on huonosti valmisteltu eikä turvaa metsäluonnon monimuotoisuutta.

MT

Tutkija kumoaa UPM:n biologin kuoriaistiedot

Metsäentomologian dosentti **Päivi Lyytikäinen-Saarenmaa** kumoaa UPM:n metsätalouden ympäristöasiantuntija **Juha-Matti Valosen** esittämät näkemykset kaarnakuoriaisten vaarallisuudesta.

Valonen esitti (MT 21.5.), että ”kuoriaisriskiä liioitellaan” ja että ”leviäminen on hallittavissa, koska kuoriaiset eivät iskeydy terveisiin puihin”.

”Biologi ei tunne täysin asiaa eikä kaarnakuoriaisten problematiikkaa. Kun kaarnakuoriaisen populaatio nousee tarpeeksi tiheäksi, niin ne iskevät kyllä terveisiinkin puihin”, Lyytikäinen- Saarenmaa korostaa.

Suomessa kuusen kirjanpainajan ja männyn ytimennävertäjän joukkoesiintymiset eli gradaatiot voivat johtaa täysin terveenkin puuston kuolemiseen.

Massaesiintymisten mahdollisuus kasvaa, kun kesät pitenevät ja kirjanpainaja ehtii tuottaa kaksi uutta sukupolvea kesässä.

Männyn ytimennävertäjät aiheuttavat puustoon yleensä 30–40 prosentin kasvutappiot, terveen puuston kuolemiset vaativat todella kovan joukkoesiintymisen.

Kirjanpainajan tuhoja putkahtelee Lyytikäinen-Saarenmaan tietoon nyt päivittäin Kaakkois- ja Etelä-Suomesta. Lännessä jää monia Tapani-myrskyn murjomia metsiä korjaamatta ennen kaarnakuoriaisten parveilua.
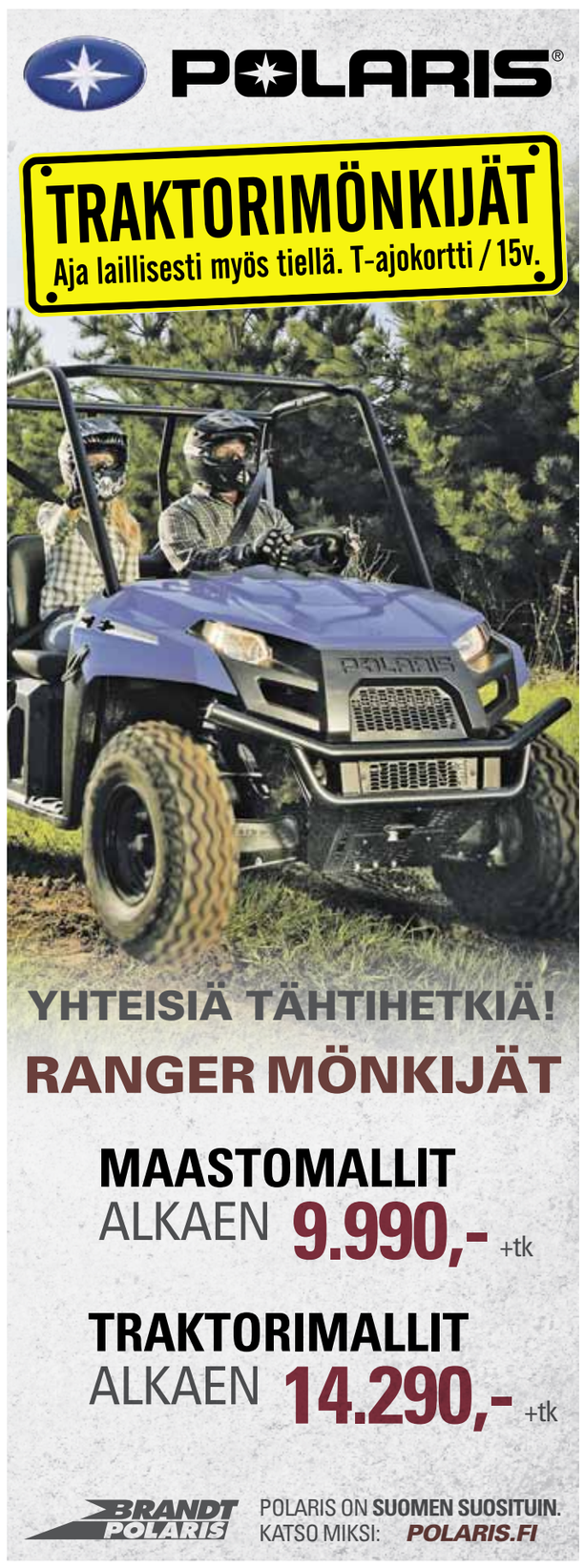
JUHA AALTOILA